

Chương II: CÁC BÀI TOÁN VỀ DÃY SỐ
TRONG CÁC ĐỀ THI OLYMPIC 30-4
(Từ lần V đến lần IX)

1. CÁC BÀI TOÁN VỀ DÃY SỐ TRONG CÁC ĐỀ THI OLYMPIC 30-4 LẦN V, NĂM 1999

① Cho dãy số $\{x_k\}$ được xác định bởi:

$$x_k = \frac{1}{2!} + \frac{2}{3!} + \dots + \frac{k}{(k+1)!}$$

Tính $\lim_{n \rightarrow +\infty} \sqrt[n]{x_1^n + x_2^n + \dots + x_{1999}^n}$

Giải

Vì $x_{k+1} - x_k = \frac{k+1}{(k+2)!} > 0, \quad \forall k \in \mathbb{N} \Rightarrow x_{k+1} > x_k > 0, \quad \forall k \in \mathbb{N}$

$$\Rightarrow x_{1999}^n < x_1^n + x_2^n + \dots + x_{1999}^n < 1999 \cdot x_{1999}^n$$

$$\Rightarrow x_{1999} < \sqrt[n]{x_1^n + x_2^n + \dots + x_{1999}^n} < \sqrt[n]{1999 \cdot x_{1999}^n} \quad (*)$$

Mặt khác, ta có:

$$\frac{k}{(k+1)!} = \frac{(k+1)-1}{(k+1)!} = \frac{1}{k!} - \frac{1}{(k+1)!}$$

$$\Rightarrow x_k = \left(1 - \frac{1}{2!}\right) + \left(\frac{1}{2!} - \frac{1}{3!}\right) + \dots + \left(\frac{1}{k!} - \frac{1}{(k+1)!}\right)$$

$$= 1 - \frac{1}{(k+1)!}$$

$$\Rightarrow x_{1999} = 1 - \frac{1}{2000!}$$

Đến đây, thay x_{1999} vào (*) ta được:

$$1 - \frac{1}{2000!} < \sqrt[n]{x_1^n + x_2^n + \dots + x_{1999}^n} < \sqrt[n]{1999 \left(1 - \frac{1}{2000!}\right)}$$

Nhưng vì:

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(1 - \frac{1}{2000}\right) = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left[\sqrt[n]{1999} \left(1 - \frac{1}{2000!}\right) \right]$$

Nên ta suy ra: $\lim_{n \rightarrow +\infty} \sqrt[n]{x_1^n + x_2^n + \dots + x_{1999}^n} = 1 - \frac{1}{2000!}$

2

Cho dãy số $\{a_n\}$ thỏa BĐT:

$$a_n^{2000} \geq a_{n-1} + a_{n-2} + \dots + a_1, \quad \forall n \geq 2$$

Chứng minh rằng tồn tại số c sao cho $a_n > n.c$, $\forall n \in \mathbb{N}$

Giải

Ta có $a_n > a_1^{\frac{1999}{2000}}, \quad \forall n \geq 2$

$$\Rightarrow a_n^{\frac{2000}{1999}} \geq (n-2)q_1^{\frac{1999}{2000}} + q_1, \quad \forall n \geq 2$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} a_n = +\infty$$

$$\Rightarrow \exists n_0 \in \mathbb{N} : a_n \geq 1, \quad \forall n \geq n_0$$

Đặt $C = \min \left\{ \frac{1}{4}, a_n, \frac{a_2}{2}, \dots, \frac{a_{n_0}}{n_0} \right\}$

$$\Rightarrow a_n \geq n.c, \quad \forall n \in \{1, 2, \dots, n_0\}$$

Giả sử $a_n \geq n.c, \quad \forall n \leq n_1$ (với $n_1 \in \mathbb{N}, n_1 > n_0$)

Ta có $a_{n+1}^2 \geq a_{n+1}^{\frac{2000}{1999}} \geq a_n + a_{n-1} + \dots + a_1$

$$\geq [n + (n-1) + \dots + 1]c$$

$$\geq \frac{n(n+1)}{2}c$$

$$\geq (n+1)^2 c^2$$

$$\left(\text{vì } \frac{n}{2(n+1)} \geq \frac{1}{4} \geq c \right)$$

$$\Rightarrow a_{n+1} \geq (n+1)c$$

Vậy bài toán được chứng minh

3. Cho dãy số $\{a_n\}$ định bởi:

$$\begin{cases} a_0 = 1999 \\ a_{n+1} = \frac{a_n^2}{1+a_n}, \forall n \geq 0 \end{cases}$$

Tìm phần nguyên của a_n (với $0 \leq n \leq 999$)

Giải

Rõ ràng $a_n > 0, \forall n \geq 0$, nên :

$$a_n - a_{n+1} = a_n - \frac{a_n^2}{1+a_n} = \frac{a_n}{1+a_n} > 0, \forall n \geq 0$$

$$\Rightarrow \{a_n\} \text{ là dãy giảm} \quad (1)$$

$$\Rightarrow a_{n+1} = \frac{a_n^2}{1+a_n} = a_n - \frac{a_n}{1+a_n} > a_n - 1, \forall n \geq 0$$

$$\Rightarrow a_{n+1} > a_0 - (n+1), \forall n \geq 0$$

$$\Rightarrow a_{n-1} > a_0 - (n-1), \forall n \geq 2$$

$$\Rightarrow a_{n-1} > 2000 - n, \forall n \geq 2 \quad (2)$$

Mặt khác ta lại có :

$$\begin{aligned} a_n &= a_0 - (a_1 - a_0) - (a_2 - a_1) - \dots - (a_n - a_{n-1}) \\ &= 1999 - \left(\frac{a_0}{1+a_0} + \frac{a_1}{1+a_1} + \dots + \frac{a_{n-1}}{1+a_{n-1}} \right) \\ &= 1999 - n + \left(\frac{1}{1+a_0} + \frac{1}{1+a_1} + \dots + \frac{1}{1+a_{n-1}} \right) \quad (3) \end{aligned}$$

Từ (1) và (2) ta có :

$$\begin{aligned} 0 &< \frac{1}{1+a_0} + \frac{1}{1+a_1} + \dots + \frac{1}{1+a_{n-1}} < \frac{n}{1+a_{n-1}} \\ &< \frac{n}{2001-n} < \frac{n}{1998-n} \leq 1 \quad (\text{với } 2 \leq n \leq 1999) \quad (4) \end{aligned}$$

Từ (3) và (4), ta có :

$$1999 - n < a_n < 1999 - n + 1 \quad (\text{với } 2 \leq n < 999)$$

$$\Rightarrow [a_n] = 1999 - n \quad (\text{với } 2 \leq n \leq 999)$$

Kiểm tra trực tiếp :

$$+ \quad a_0 = 1999 \Rightarrow [a_0] = 1999$$

$$+ \quad a_1 = \frac{a_0^2}{1 + a_0} = a_0 - \frac{a_0}{1 + a_0}$$

$$= 1999 - \frac{1999}{2000}$$

$$\Rightarrow a_1 = 1998 + \frac{1}{2000}$$

$$\Rightarrow [a_1] = 1998$$

$$\text{Vậy } [a_n] = 1999 - n \quad (\text{với } 0 \leq n \leq 999)$$

4.

Cho các dãy số $\{a_n\}, \{b_n\}$ thỏa:

$$\begin{cases} a_1 = 3 \\ b_1 = 2 \\ a_{n+1} = a_n^2 + 2b_n^2 \\ b_{n+1} = 2a_nb_n \end{cases} \quad (\forall n \in \mathbb{N})$$

a) Chứng minh rằng a_n, b_n là hai số nguyên tố sánh đôi

b) Tìm các công thức cho a_n, b_n

Giải

a)

$$* \text{ Với } n = 1, \text{ ta có :} \quad a_1^2 - 2b_1^2 = 3^2 - 2 \cdot 2^2 = 1$$

$$* \text{ Với } n = k, \text{ giả sử :} \quad a_k^2 - 2b_k^2 = 1$$

$$* \text{ Với } n = k + 1, \text{ ta có :} \quad a_{k+1}^2 - 2b_{k+1}^2$$

$$= (a_k^2 + 2b_k^2)^2 - 2(2a_kb_k)^2$$

$$= (a_k^2 - 2b_k^2)^2 = 1$$

(Do giả thiết quy nạp)

Quả vậy :

Giả sử

$$|a_1| \geq 1, \text{ ta có :}$$

$$|a_2| = |2a_1^2 - a_0|$$

$$= 2a_1^2 - 1 \geq |a_1|$$

Bằng quy nạp, ta có :

$$|a_{n+1}| = |2a_1 a_n - a_{n-1}|$$

$$= 2 \cos \varphi \cdot \cos n\varphi - \cos(n-1)\varphi$$

$$= \cos(n+1)\varphi + \cos(n-1)\varphi - \cos(n-1)\varphi$$

$$= \cos(n+1)\varphi$$

Do đó

$$a_{1000} = \cos 1000\varphi = 0$$

$$\Leftrightarrow 1000\varphi = \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$$

$$\Rightarrow a_{1999} = \cos 1999\varphi$$

$$= \cos(2000\varphi - \varphi)$$

$$= \cos(\pi + 2k\pi - \varphi)$$

$$= -\cos \varphi = -a_1$$

$$\text{Vậy : } a_{1999} + a_1 = 0$$

6.

Có bao nhiêu dãy số nguyên dương $\{a_n\}$ thỏa:

$$a_0 = 1, a_1 = 2, |a_{n+2} \cdot a_n - a_{n+2}^2| = 1$$

Giải

Ta có sơ đồ xác định dãy:

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = \begin{cases} 3 \Rightarrow a_3 = \begin{bmatrix} 5 \\ 4 \end{bmatrix} \\ 5 \Rightarrow a_3 = \begin{bmatrix} 13 \\ 12 \end{bmatrix} \end{cases}$$

Ta sẽ chứng minh tồn tại số dãy số nguyên dương thỏa đề bài.

Trước hết, ta chứng minh tồn tại duy nhất dãy nguyên dương thỏa:

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = 3, a_3 = 5, |a_{n+1}^2 - a_n a_{n+2}| = 1, \forall n \geq 2$$

đó chính là dãy các số nguyên dương

$$\{a_n\} \text{ thỏa } a_0 = 1, a_1 = 2, a_n = a_{n-1} + a_{n-2}, \forall n \geq 2 \quad (1)$$

Quả vậy:

$$\begin{aligned} |a_{n+1}^2 - a_n a_{n+2}| &= |(a_{n+1} + a_n) a_n - a_{n+2}^2| \\ &= |a_n^2 + a_{n+1} (a_n - a_{n+1})| \\ &= |a_n^2 - a_{n+1} \cdot a_{n-1}| \\ &= 1 \quad \forall n \in \mathbb{N} \end{aligned}$$

• Bằng phương pháp quy nạp ta chứng minh được (1) là dãy tăng

Quả vậy: $|a_{n+1}^2 - a_n \cdot a_{n+2}| = 1 \Rightarrow a_{n+2} = \frac{a_{n+1}^2 \pm 1}{a_n}$

Từ giả thiết quy nạp: $a_{n+1} > a_n \Rightarrow a_1 \leq a_{n+1} - 1$

$$\Rightarrow a_{n+2} \geq \frac{a_{n+1}^2 \pm 1}{a_{n+1} - 1} \geq \frac{a_{n+1}^2 - 1}{a_{n+1} - 2} = a_{n+1} + 1$$

$$\Rightarrow a_{n+2} > a_{n+1}$$

* Dãy (1) được xác định duy nhất.

Quả vậy, giả sử tồn tại $n \geq 2$, sao cho a_n, a_{n+1} duy mà có 2 giá trị

a_{n+2}, a'_{n+2} với $a_{n+2} > a'_{n+2}$ thỏa mãn cách xác định dãy, tức là:

$$\begin{cases} a_n \cdot a_{n+2} = a_{n+1}^2 + 1 \\ a_n \cdot a'_{n+2} = a_{n+1}^2 - 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a_n (a_{n+2} - a'_{n+2}) = 2$$

$$\Rightarrow 2 : a_n$$

$$\Rightarrow \text{Vô lý (vì } a_n \geq a_2 = 3 > 2)$$

Tóm lại ta đã chứng minh được tồn tại duy nhất dãy nguyên dương:

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = 3, a_3 = 5, |a_{n+1}^2 - a_n a_{n+2}| = 1, \forall n \geq 3$$

Đó ấy chính là dãy $a_0 = 1, a_1 = 2$

$$a_n = a_{n-1} + a_{n-2}, \forall n \geq 2$$

Tương tự ta cũng chứng minh được tồn tại duy nhất các dãy nguyên dương:

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = 3, a_3 = 4, |a_{n+1}^2 - a_n a_{n+1}| = 1 \quad \forall n \geq 2$$

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = 5, a_3 = 12, |a_{n+1}^2 - a_n a_{n+2}| = 1 \quad \forall n \geq 2$$

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_2 = 5, a_3 = 13,$$

$$|a_{n+1}^2 - a_n a_{n+2}| = 1, \quad \forall n \geq 2$$

Đó cũng chính là các dãy (tương ứng):

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_{n+2} = 2a_{n+1} - a_n \quad \forall n \in \mathbb{N} \quad (2)$$

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_{n+2} = 2a_{n+1} + a_n, \quad \forall n \in \mathbb{N} \quad (3)$$

$$a_0 = 1, a_1 = 2, a_{n+2} = 3a_{n+1} - a_n \quad \forall n \in \mathbb{N} \quad (4)$$

Kết luận: Tồn tại bốn dãy số nguyên dương (1), (2), (3), (4) thỏa đề bài.

7.

Cho dãy số $\{S_n\}$ với $S_n = \frac{n+1}{2^{n+1}} \sum_{k=1}^n \frac{2^k}{k}$

Chứng minh rằng : $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$ tồn tại và tính giới hạn đó.

Giải

Ta có :

$$\begin{aligned} S_{n+1} &= \frac{n+2}{2^{n+2}} \sum_{k=1}^{n+1} \frac{2^k}{k} = \frac{n+2}{2^{n+2}} \left(\frac{2^1}{1} + \frac{2^2}{2} + \dots + \frac{2^{n+1}}{n+1} \right) \\ &= \frac{n+2}{2(n+1)} \cdot \frac{n+1}{2^{n+1}} \left(\frac{2^1}{1} + \frac{2^2}{2} + \dots + \frac{2^n}{n} \right) + \frac{n+2}{2(n+1)} \\ &= \frac{n+2}{2(n+1)} (S_n + 1) \end{aligned}$$

Tương tự :

$$S_{n+2} = \frac{n+3}{2(n+2)} (S_{n+1} + 1)$$

Từ đó :

$$\begin{aligned} S_{n+2} - S_{n+1} &= \frac{(n+1)(n+3)(S_{n+1} + 1) - (n+2)^2(S_n + 1)}{2(n+1)(n+2)} \\ &= \frac{(n^2 + 4n + 3)(S_{n+1} - S_n) - S_n - 1}{2(n+1)(n+2)} \end{aligned}$$

Rõ ràng $\{S_n\}$ là dãy lượng giác

Do đó $\lim_{n \rightarrow \infty} S_n$ tồn tại. Ký hiệu giới hạn đó là S .

Từ
$$S_{n+1} = \frac{n+2}{2(n+1)}(S_n + 1)$$

$$\Rightarrow S = \frac{1}{2}(S + 1)$$

$$\Leftrightarrow S = 1$$

Vậy :
$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = 1$$

8.

Biết rằng bất đẳng thức:

$$x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 \geq (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})x_n$$

thỏa mãn với mọi số thực x_1, x_2, \dots, x_n ($n \geq 1$) thì n bằng bao nhiêu.

Giải

Giả sử bất đẳng thức

$$x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_n^2 \geq (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})x_n \quad (1)$$

thỏa mãn với mọi số thực x_1, x_2, \dots, x_n ($n \geq 1$)

Khi đó nó cũng xảy ra với
$$\begin{cases} x_1 = x_2 = \dots = x_{n-1} = 1 \\ x_n = 2 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (n-1) + 4 \geq (n-1)2$$

$$\Rightarrow 1 \leq n \leq 5$$

Đảo lại, giả sử $1 \leq n \leq 5$, ta sẽ chứng minh rằng (1) được thỏa mãn với mọi bộ số thực x_1, x_2, \dots, x_n

Quả vậy, xét tam thức :

$$f(x_n) = x_n^2 - (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})x_2 + x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2$$

Đây là tam thức bậc 2 đối với x_n , và ta có :

$$\Delta = (x_1 + \dots + x_{n-1})^2 - 4(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2)$$

Theo bất đẳng thức Bunhiacopski :

$$4(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2) \geq (n-1)(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2)$$

$$\Delta = (x_1 + \dots + x_{n-1})^2 - 4(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2)$$

Theo bất đẳng thức Bunhiacopski:

$$4(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2) \geq (n-1)(x_1^2 + x_2^2 + \dots + x_{n-1}^2)$$

$$\geq (x_1 + x_2 + \dots + x_{n-1})^2$$

$$\Rightarrow \Delta \leq 0$$

$$\Rightarrow f(x_n) \geq 0, \quad \forall x_n \in \mathbb{R}$$

Vậy kết quả cần tìm là $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$

9.

Xác định số hạng tổng quát của dãy số $\{u_n\}$, biết rằng

$$\begin{cases} u_1 = 2 \\ u_{n+1} = 9u_n^3 + 3u_n \quad (n = 1, 2, 3, \dots) \end{cases}$$

Giải

Đặt : $V_n = 3u_n \quad (n = 1, 2, \dots)$. Ta có :

$$\begin{cases} V_1 = 6 \\ V_{n+1} = V_n^3 + 3V_n \end{cases}$$

Chọn x_1, x_2 sao cho : $\begin{cases} x_1 + x_2 = 6 \\ x_1 x_2 = -1 \end{cases}$

• Với $n = 1$, ta có :

$$\begin{aligned} V_1 = 6 &= x_1 + x_2 \\ &= x_1^{3^{1-1}} + x_2^{3^{1-1}} \end{aligned}$$

• Với $n = k \quad (k \in \mathbb{N})$, ta giả sử

$$V_k = x_1^{3^{k-1}} + x_2^{3^{k-1}}$$

- Với $n = k + 1$, ta có :

$$\begin{aligned}
 V_{h+1} &= V_k^3 + 3V_k \\
 &= \left(x_1^{3^{k-1}} + x_2^{3^{k-1}}\right)^3 + 3\left(x_1^{3^{k-1}} + x_2^{3^{k-1}}\right) \\
 &= x_1^{3^k} + x_2^{3^k} + 3(x_1 x_2)^{3^{k-1}} \left(x_1^{3^{k-1}} + x_2^{3^{k-1}}\right) + 3\left(x_1^{3^{k-1}} + x_2^{3^{k-1}}\right) \\
 &= x_1^{3^k} + x_2^{3^k} \\
 &\quad \left(\text{vì } (x_1 x_2)^{3^{k-1}} = (-1)^{3^{k-1}} = -1\right)
 \end{aligned}$$

\Rightarrow Theo nguyên lý quy nạp thì:

$$V_n = x_1^{3^{n-1}} + x_2^{3^{n-1}}, \forall n \in \mathbb{N}$$

$$\text{Vậy : } U_n = \frac{1}{3} \left[\left(3 - \sqrt{10}\right)^{3^{n-1}} + \left(3 + \sqrt{10}\right)^{3^{n-1}} \right]$$

(vì x_1, x_2 là nghiệm của phương trình $x^2 - 6x - 1 = 0$)

⑩.

Cho dãy $\{x_n\}$ xác định như sau : $\begin{cases} x_1 = 1 \\ x_{n+1} = \left\lfloor \frac{3}{2} x_n \right\rfloor \end{cases} \forall n \geq 1$

Chứng minh rằng dãy $\{x_n\}$ có vô hạn các số chẵn, có vô hạn các số lẻ

(ký hiệu $[x]$ là phần nguyên của x)

Giải

- Giả sử dãy $\{x_n\}^a$ chỉ có hữu hạn các số chẵn, suy ra có ít nhất một số $n \in \mathbb{N}$ sao cho x_k lẻ, $\forall k \geq n$

$$\text{Đặt : } x_k = 2^\alpha \cdot \beta + 1 \quad \left(\text{với } \begin{cases} \alpha, \beta \in \mathbb{N} \\ \beta \text{ lẻ} \end{cases} \right)$$

Ta suy ra :

$$x_{k+1} = 2^{\alpha-1}3\beta + 1$$

$$x_{k+2} = 2^{\alpha-2}3^2\beta + 1$$

.....

$$x_{k+\alpha} = 3^\alpha\beta + 1$$

$\Rightarrow x_{k+\alpha}$ là số chẵn \Rightarrow Vô lý

Từ đó suy ra rằng dãy đã cho phải có vô hạn các số chẵn

* Giả sử dãy $\{x_n\}^\alpha$ chỉ có hữu hạn các số lẻ, suy ra có ít nhất một số $n \in \mathbb{N}$ sao cho x_n chẵn, $\forall k \geq n$

Đặt
$$x_k = 2^\alpha \beta \quad \left(\text{với } \begin{cases} \alpha, \beta \in \mathbb{N} \\ \beta \text{ lẻ} \end{cases} \right)$$

Ta suy ra :

$$x_{k+1} = 3 \cdot 2^{\alpha-1} \beta$$

$$x_{k+2} = 3^2 \cdot 2^{\alpha-2} \beta$$

.....

$$x_{k+\alpha} = 3^\alpha \cdot \beta$$

$\Rightarrow x_{k+\alpha}$ là số lẻ \Rightarrow Vô lý

Từ đó suy ra dãy đã cho phải có vô hạn các số lẻ

(11)

Cho n số thực dương

$$a_1, a_2, \dots, a_n > 0 \quad (n \geq 2)$$

thỏa:
$$a_1 + a_2 + \dots + a_n = 1$$

Chứng minh rằng :

$$\sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{1-a_i}{a_i}} \geq (n-1) \sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{a_i}{1-a_i}}$$

Giải

Ta có :

$$f = \sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{1-a_i}{a_i}} - (n-1) \sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{a_i}{1-a_i}}$$

$$\begin{aligned}
&= \left(\sum_{i=1}^n a_j \right) \left(\sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{1-a_i}{a_i}} \right) - \left(\sum_{j=1}^n (1-a_j) \right) \cdot \left(\sum_{i=1}^n \sqrt{\frac{a_i}{1-a_i}} \right) \\
&= \sum_{j=2}^n \left(a_j \sqrt{\frac{1-a_i}{a_i}} - (1-a_j) \sqrt{\frac{a_i}{1-a_i}} \right) \\
&= \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n \frac{a_j(1-a_i) - (1-a_j)a_i}{\sqrt{a_i(1-a_i)}} \\
&= \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^n \frac{a_j - a_i}{\sqrt{a_i(1-a_i)}} \\
&= \sum_{1 \leq i \leq j \leq n} \left(\frac{a_j - a_i}{\sqrt{a_i(1-a_i)}} + \frac{a_i - a_j}{\sqrt{a_j(1-a_j)}} \right) \geq 0
\end{aligned}$$

(vì :

$$\begin{aligned}
&\frac{a_j - a_i}{\sqrt{a_i(1-a_i)}} + \frac{a_i - a_j}{\sqrt{a_j(1-a_j)}} \\
&= \frac{(a_j - a_i) [\sqrt{a_j(1-a_j)} - \sqrt{a_i(1-a_i)}]}{\sqrt{a_i a_j (1-a_i)(1-a_j)}} \\
&= \frac{(a_i - a_j)^2 (1-a_i-a_j)}{\sqrt{a_i a_j (1-a_i)(1-a_j)} [\sqrt{a_j(1-a_j)} + \sqrt{a_i(1-a_i)}]} \geq 0)
\end{aligned}$$

⑫ Cho dãy $\{x_n\}$ với $x_1 = a \neq -2$ và

$$x_{n+1} = \frac{3\sqrt{2x_n^2 + 2} - 2}{2x_n + \sqrt{2x_n^2 + 2}}, \forall n \in \mathbb{N}$$

$$2x_n + \sqrt{2x_n^2 + 2}$$

Xét tính hội tụ của dãy và tìm giới hạn của dãy (nếu có) tùy theo trường hợp của a .

Giải

1. Đặt
$$f(x) = \frac{3\sqrt{2x^2 + 2} - 2}{2x + \sqrt{2x^2 + 2}}$$

Và
$$g(x) = f(x) - x = \frac{-2x^2 + (3-x)\sqrt{2x^2 + 2} - 2}{2x + \sqrt{2x^2 + 2}} \quad (x \neq -1)$$

Giải phương trình $g(x) = 0$ ta được hai nghiệm:

$$\begin{cases} x = 1 \\ x = -7 \end{cases}$$

Để ý rằng, trên mỗi khoảng $(-\infty, -7), (1, +\infty)$ thì g đều liên tục và không có nghiệm nên dấu của g trên mỗi khoảng này không đổi.

Hơn nữa:

$$\begin{aligned} \bullet \quad g(-8) &= \frac{-128 + 11\sqrt{130} - 2}{-16 + \sqrt{130}} \\ &= \frac{\sqrt{130}(\sqrt{130} - 11)}{10 - \sqrt{130}} > 0 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow g(x) > 0, \forall x < -7$$

$$\Leftrightarrow f(x) > x, \forall x < -7$$

$$g(2) = \frac{-10 + \sqrt{10}}{\sqrt{10} + 4} < 0$$

$$\Rightarrow g(x) < 0, \forall x > 1$$

$$\Rightarrow f(x) < x, \forall x > 1$$

2. Đặt : $h(x) = f(x) - 1, x \neq -1$

$$= \frac{2\sqrt{2x^2 + 2} - 2(x+1)}{2x + \sqrt{2x^2 + 2}}$$

Phương trình $h(x) = 0$ có nghiệm duy nhất $x = 1$. Lý luận tương tự như trên, ta suy ra h không đổi dấu trên mỗi khoảng $(-1, 1), (1, +\infty)$

Hơn nữa:

$$\begin{cases} h(0) = \frac{2\sqrt{2} - 2}{1} = 2\sqrt{2} > 0 \\ h(2) = \frac{2\sqrt{10} - 6}{4 + \sqrt{10}} = \frac{\sqrt{10} - 3}{2 + \sqrt{10}} > 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow h(x) \geq 0, \forall x > -1$$

$$\text{Dấu "="} \Leftrightarrow x = 1$$

$$\Rightarrow f(x) \geq 1, \forall x > -2$$

$$\text{Dấu "="} \Leftrightarrow x = 1$$

3. Đặt : $k(x) = f(x) - (-7)$

$$= \frac{14x - 2 + 10\sqrt{2x^2 + 2}}{2x + \sqrt{2x^2 + 2}} \quad x \neq -1$$

Phương trình $k(x) = 0$ có nghiệm duy nhất $x = -7$

Lý luận tương tự như ở 1), ta giao $k(x)$ không đổi dấu trên mỗi khoảng $(-\infty, -7), (-7, -1)$

Hơn nữa

$$\begin{cases} k(-8) = \frac{10\sqrt{130} - 114}{\sqrt{130} - 16} < 0 \\ k(-6) = \frac{10\sqrt{74} - 86}{\sqrt{74} - 12} < 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow k(x) \leq 0, \forall x < -1$$

$$\text{Dấu "2"} \Leftrightarrow x = -7$$

$$\Rightarrow f(x) \leq -7, \forall x < -1$$

$$\text{Dấu "="} \Leftrightarrow x = -7$$

Từ các kết quả trên ta thu được:

a. Nếu $x_1 = a > -1$ thì theo (2) ta có $x_2 = f(x_1) \geq 1$

Từ đó suy ra $x_n \geq 1, \forall n \geq 2$

(Dấu "=" $\Leftrightarrow a = 1$)

Kết hợp với (1) ta được $x_{n+1} = f(x_n) \leq x_n, \forall n \geq 2$

(Dấu “=” $\Leftrightarrow a = 1$)

Vậy dãy $\{x_n\}$ là dãy giảm (nếu $a = 1$ thì $\{x_n\}$ là dãy hằng và bị chặn dưới. Do đó dãy $\{x_n\}$ hội tụ.

Dễ dàng chứng minh được $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = 1$

b. Nếu $x_1 = a < -1$, tương tự trường hợp trên, theo (3) ta được $x_2 = f(x_1) \leq -7$. Từ đó suy ra $x_n \leq -7 \quad \forall n \in \mathbb{N}$

(Dấu “=” $\Leftrightarrow a = -7$)

Kết hợp với (1) ta được $x_{n+1} = f(x_n) \geq x_n, \forall n \geq 2$

(Dấu “=” $\Leftrightarrow a = -7$)

Vậy dãy $\{x_n\}$ là dãy tăng (nếu $a = -7$ thì $\{x_n\}$ là dãy hằng) và bị chặn trên.

Do đó dãy $\{x_n\}$ hội tụ và $\lim_{n \rightarrow +\infty} x_n = -7$

13. Cho dãy số $\{u_n\}$ xác định như sau :

$$u_1 = 1$$

$$u_{n+1} = u_n + \frac{u_n^2}{1999}$$

Tìm $\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{u_1}{u_2} + \frac{u_2}{u_3} + \dots + \frac{u_n}{u_{n+1}} \right)$

Giải

Ta có :

$$\frac{u_n}{u_{n+1}} = \frac{u_n^2}{u_{n+1} u_n} = \frac{1999(u_{n+1} - u_n)}{u_{n+1} \cdot u_n}$$

$$= 1999 \left(\frac{1}{u_n} - \frac{1}{u_{n+1}} \right)$$

$$\Rightarrow \frac{u_1}{u_2} + \frac{u_2}{u_3} + \dots + \frac{u_k}{u_{k+1}} = 1999 \left(\frac{1}{u_1} - \frac{1}{u_{k+1}} \right)$$

$$= 1999 \left(1 - \frac{1}{u_{k+n}} \right)$$

Hơn nữa :

$$u_{n+1} > u_n \geq 1, \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

$\Rightarrow \{u_n\}$ là dãy đơn điệu tăng

Do đó, nếu dãy $\{u_n\}$ bị chặn trên thì nó hội tụ về a hữu hạn.

Suy ra:

$$a = \lim_{n \rightarrow +\infty} u_{n+1} = \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(u_n + \frac{u_n^2}{1999} \right) = a + \frac{a^2}{1999}$$

$$\Rightarrow a = 0$$

$$\Rightarrow \text{ Vô lý (vì } u_n \geq 1, \forall n \in \mathbb{N} \Rightarrow a \geq 1)$$

Vậy dãy $\{u_n\}$ không bị chặn trên, do đó:

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow \infty} u_n = +\infty$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\frac{u_1}{u_2} + \frac{u_2}{u_3} + \dots + \frac{u_1}{u_{n+1}} \right) = 1999.$$

14. Cho p là số nguyên tố. Chứng minh rằng

$$\frac{C_{2p}^p - 2}{p^2} \text{ là số nguyên}$$

Giải

$$* \text{ Nếu } p = 2 \text{ thì } \frac{C_4^2 - 2}{4} = 1$$

* Nếu $p > 2$ thì :

$$\begin{aligned} C_{2p}^p &= \frac{(2p)!}{(p!)^2} = \frac{(2p) \cdot (2p-1)!}{p \cdot (p-1)! \cdot p!} \\ &= 2 \cdot C_{2p-1}^{p-1} \end{aligned}$$

Hơn nữa :

$$(2p - k)(p + k) \equiv k(p - k) \pmod{p^2}$$

$$\left(\forall k = 1, 2, \dots, \frac{p-1}{2} \right)$$

$$\begin{aligned} \Rightarrow [(2p-1)(p+1)] \cdot [(2p-2)(p+2)] & \left[\left(2p - \frac{p-1}{2} \right) \left(p + \frac{p-1}{2} \right) \right] \\ & \equiv [1(p-1)][2(p-2)\dots] \left[\frac{p-1}{2} \cdot \frac{p+1}{2} \right] \pmod{p^2} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow (p+1)(p+2)\dots(2p-1) \equiv (p-1)! \pmod{p^2}$$

$$\Rightarrow C_{2p-1}^{p-1} = \frac{(p+1)(p+2)\dots(2p-2)(2p-1)}{(p-1)!}$$

$$= \frac{m \cdot p^2 + (p-1)!}{(p-1)!} \quad (\text{với } m \in \mathbb{Z})$$

$$= \frac{mp^2}{(p-1)!} + 1$$

$$\Rightarrow \frac{mp^2}{(p-1)!} = C_{2p-1}^{p-1} - 1 \text{ là số nguyên}$$

$$\Rightarrow m : (p-1)! \text{ (vì } p^2 \text{ và } (p-1)! \text{ là hai số nguyên tố cùng nhau)}$$

$$\Rightarrow m = n \cdot (p-1)! \quad (\text{với } n \in \mathbb{Z})$$

$$\Rightarrow C_{2p-1}^{p-1} - 1 = np^2$$

$$\Rightarrow C_{2p}^p - 2 = 2(C_{2p-1}^{p-1} - 1) = 2np^2$$

$$\Rightarrow \frac{C_{2p}^p - 2}{p^2} = 2n \in \mathbb{Z}$$

15. Cho dãy số dương $U_0, U_1, \dots, U_{1999}$ thỏa mãn các điều kiện:

$$\begin{cases} u_0 = u_{1999} = 1 \end{cases} \quad (1)$$

$$\begin{cases} u_i = 2^4 \sqrt{u_{i-1} \cdot u_{i+1}} ; i = 1, 2, \dots, 1998 \end{cases} \quad (2)$$

Chứng minh rằng :

a. $1 \leq u_i < 4; \forall i = 1, 2, \dots, 1999$

b. $u_0 = u_{1999}, u_1 = u_{1998}, \dots, u_{999} = u_{1000}$

c. $u_0 < u_1 < \dots < u_{999}$

Giải

a) Đặt $\alpha = \max_{i=0,1999} u_i, \beta = \min_{i=0,1999} u_i \quad (\alpha, \beta > 0)$

Nếu $\alpha = \beta$ thì $u_0 = u_1 = \dots = u_{1999} = 1$, nhưng điều kiện (2) cho ta thấy điều này vô lý. Như vậy $\alpha > \beta$.

Mặt khác theo định nghĩa, ta có :

$$\begin{aligned} \alpha &\geq u_i \geq \beta, i = \overline{1, 1999} \\ \Rightarrow \alpha &\geq 1 \geq \beta \end{aligned} \quad (3)$$

Nếu $\beta = u_k \quad (k \in \{1, 2, \dots, 1998\})$, theo (2) thì

$$\begin{aligned} \beta &= u_k = 2^4 \sqrt{u_{k-1} \cdot u_{k+1}} \geq \sqrt[4]{\beta^2} \\ \Rightarrow \beta^4 &\geq 16\beta^2 \\ \Rightarrow \beta &\geq 4 \\ \Rightarrow &\text{Vô lý (vì mâu thuẫn với (3))} \end{aligned}$$

Như vậy $\beta \neq u_k, \forall k = \overline{1, 998}$

Suy ra $\beta = u_1 = u_{1999} = 1$

Vậy ta đã chứng minh được $u \geq 1, \forall i = \overline{0, 1999}$,

Do $\alpha > \beta = 1$ nên ta có $\alpha = u_k$ nào đó

(với $k \in \{1, 2, \dots, 1998\}$)

$$\Rightarrow u_k = 2^4 \sqrt{u_{k-1} \cdot u_{k+1}} \leq 2^4 \sqrt{\alpha^2}$$

$$\Rightarrow \alpha \leq 4$$

Nếu như $\alpha = 4$ thì $u_{k-1} = u_{k+1} = 4$. Tương tự dãy liên tiếp (2) ta suy ra:

$$u_0 = u_1 = u_2 = \dots = u_{1999} = 4$$

Điều này mâu thuẫn với giả thiết (1), suy ra $\alpha < 4$.

Điều đó có nghĩa là $u_i < 4, \forall i = \overline{0, 1999}$

Tóm lại ta đi đến kết luận rằng:

$$1 \leq u_i < 4, \forall i = \overline{0, 1999}$$

b) Dễ dàng chứng minh được rằng dãy số thỏa (1), (2) là duy nhất

Xét dãy $u_{1999}, u_{1998}, \dots, u_1, u_0$

Rõ ràng dãy này cũng thỏa mãn điều kiện (1) và (2). Do tính duy nhất suy ra:

$$u_0 = 1999, u_1 = u_{1998}, \dots, u_{999} = u_{1000}$$

c) Theo điều kiện (2), ta suy ra :

$$u_{999} = 2\sqrt[4]{u_{998} \cdot u_{1000}}$$

Theo chứng minh trên ta có $0 < u_{999} = u_{1000} < 4$

$$\Rightarrow u_{999}^2 = 4\sqrt{u_{998} \cdot u_{999}} < 4u_{999}$$

$$\Rightarrow u_{998} \cdot u_{999} < u_{999}^2$$

$$\Rightarrow u_{998} < u_{999}$$

Lý luận tương tự ta có điều phải chứng minh.

16. Từ dãy $\{u_n\}$ được xác định bởi:

$$\begin{cases} u_1 = 2 \\ u_{n+1} = \frac{u_n^2 + 1999u_n}{2000}, n \in \mathbb{N} \end{cases}$$

ta thành lập dãy $\{S_n\}$ với $S_n = \sum_{i=1}^n \frac{u_i}{u_{i+1} - 1}$

Tìm $\lim_{n \rightarrow +\infty} S_n$

Giải

Từ giả thiết ta suy ra :

$$u_{n+1} = \frac{u_n(u_n - 1)}{2000} + u_n, \forall n \in \mathbb{R}$$

Vì $u_1 = 2$ nên ta có :

$$2 = u_1 < u_2 < \dots < u_n < \dots$$

có nghĩa rằng $\{u_n\}$ là một dãy tăng. Giả sử dãy này bị chặn trên, lúc đó tồn tại $L \in [2, +\infty)$ sao cho $\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = L$

Từ đó :

$$L = \frac{L^2 + 1999L}{2000}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} L = 0 \\ L = 1 \end{cases}$$

Điều này vô lý (vì $L \geq 2$)

Như vậy dãy $\{u_n\}$ cũng bị chặn trên

Do đó :

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = +\infty$$

Mặt khác, cũng từ giả thiết :

$$u_{n+1} = \frac{u_n^2 + 1999u_n}{2000}$$

$$\Rightarrow u_n(u_n - 1) = 2000(u_{n+1} - u_n)$$

$$\Rightarrow \frac{u_n}{u_{n+1} - 1} = \frac{u_n(u_n - 1)}{(u_{n+1} - 1)(u_n - 1)} = \frac{2000(u_{n+1} - u_n)}{(u_{n+1} - 1)(u_n - 1)}$$

$$= 2000 \left(\frac{1}{u_n - 1} - \frac{1}{u_{n+1} - 1} \right)$$

$$\Rightarrow S_n = \sum_{i=1}^n \frac{u_i}{u_{i+1} - 1} = 2000 \left(\frac{1}{u_1 - 1} - \frac{1}{u_{n+1} - 1} \right)$$

$$= 2000 \left(1 - \frac{1}{u_{n+1} - 1} \right)$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} S_n = 2000$$

17. Cho dãy số $\{a_n\}$ với
$$\begin{cases} a_0 = 1 \\ a_1 = 2 \\ a_{n+2} = 4a_{n+1} - a_n \end{cases} \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

Tìm tất cả các giá trị của n để $a_n - 1$ là một số chính phương.

Giải

Xét phương trình đặc trưng : $t^2 = 4t - 1$

$$\Leftrightarrow t_{1,2} = 2 \pm \sqrt{3}$$

$$\Rightarrow a_n = \alpha(2 + \sqrt{3})^n + \beta(2 - \sqrt{3})^n$$

$$(\alpha, \beta \in \mathbb{R})$$

Hơn nữa :

$$\begin{cases} a_0 = 1 \\ a_1 = 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \alpha + \beta = 1 \\ 2(\alpha + \beta) + \sqrt{3}(\alpha - \beta) = 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \alpha = \beta = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a_n = \frac{1}{2}(t_1^n + t_2^n)$$

Do :

$$2 \pm \sqrt{3} = \frac{1}{2}(\sqrt{3} \pm 1)^2 = \left(\frac{\sqrt{3} \pm 1}{\sqrt{2}}\right)^2$$

$$\Rightarrow a_n = 1 = \frac{1}{2} \left[\left(\frac{\sqrt{3} + 1}{\sqrt{2}}\right)^{2n} + \left(\frac{\sqrt{3} - 1}{\sqrt{2}}\right)^{2n} \right] - 1$$

$$= \left[\frac{(\sqrt{3} + 1)^n \cdot (\sqrt{3} - 1)^n}{(\sqrt{2})^{n+1}} \right]^2$$

Vì $a_n - 2$ là số chính phương nên :

$$A = \frac{(\sqrt{3}+1)^n - (\sqrt{3}-1)^n}{(\sqrt{2})^{n+1}} \in \mathbb{Z}$$

Ta lần lượt xét các trường hợp

- Nếu $n = 0 \Rightarrow A = 0 \in \mathbb{Z}$
- Nếu $n = 1 \Rightarrow A = 1 \in \mathbb{Z}$
- Nếu $n = 2k, k \in \mathbb{N}^*$

Xét dãy $\{b_n\}$, với

$$b_n = \frac{(2+\sqrt{3})^k - (2-\sqrt{3})^k}{\sqrt{2}} = \frac{(\sqrt{3}+1)^n - (\sqrt{3}-1)^n}{(\sqrt{2})^{n+1}} = A$$

Ta lại có $2 \pm \sqrt{3}$ là các nghiệm của phương trình đặc trưng

$x^2 = 4x - 1$ nên $\{b_k\}$ thỏa :

$$b_{k+2} = 4b_{k+1} - b_k$$

mà
$$\begin{cases} b_0 = 0 \\ b_1 = \sqrt{6} \end{cases}$$

$$\Rightarrow b_k \notin \mathbb{Q}, \forall k \in \mathbb{N}^*$$

$\Rightarrow a_n - 1$, không phải là số chính phương

nhên $n = 2k + 1, k \in \mathbb{N}$:

$$\begin{aligned} \text{Ta có : } \frac{(\sqrt{3}+1)^n - (\sqrt{3}-1)^n}{(\sqrt{2})^{n+1}} &= \frac{\sqrt{3}+1}{2} \left[\left(\frac{\sqrt{3}+1}{2} \right)^{2k} - \left(\frac{\sqrt{3}-1}{\sqrt{2}} \right)^{2k} \right] \\ &= \frac{\sqrt{3}+1}{2} \left[(2+\sqrt{3})^k - (2-\sqrt{3})^k \right] \end{aligned}$$

Đặt :
$$C_k = \frac{\sqrt{3}+1}{2} \left[(2+\sqrt{3})^k - (2-\sqrt{3})^k \right], k \in \mathbb{N}$$

thì dãy $\{C_n\}$ thỏa mãn

$$C_{k+1} = 4C_k - C_{k-1}$$

Mà
$$\begin{cases} C_0 = 0 \\ C_1 = 5 \end{cases}$$

$$\Rightarrow C_k \in \mathbb{Z}, \quad \forall k \in \mathbb{N}$$

Vậy : $a_n - 1$ là số chính phương $\Leftrightarrow \begin{cases} n = 0 \\ n \text{ nguyên dương lẻ} \end{cases}$

(18.) Cho $\alpha \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$. Tìm

$$\lim_{n \rightarrow +\infty} \left(\cos^2 \alpha \sqrt[n]{\cos \alpha} + \sin^2 \alpha \sqrt[n]{\sin \alpha} \right)^n$$

Giải

Đặt : $x_n = \cos^2 \alpha \sqrt[n]{\cos \alpha} + \sin^2 \alpha \sqrt[n]{\sin \alpha}, n \in \mathbb{N}$

$$\Rightarrow x_n \rightarrow 1, \text{ khi } n \rightarrow +\infty$$

$$\Rightarrow \frac{\ln x_n}{x_n - 1} \rightarrow 1, \text{ khi } n \rightarrow +\infty$$

$$\left(\text{Để ý : } \begin{cases} 0 < x_n < 1, \forall n \in \mathbb{N} \\ \frac{\ln(1+x)}{x} \rightarrow 1, \text{ khi } x \rightarrow 0 \end{cases} \right)$$

$$\Rightarrow \frac{n \ln x_n}{n(x_n - 1)} \rightarrow 1, \text{ khi } n \rightarrow +\infty$$

Mà $n(x_n - 1) = \cos^2 \alpha \frac{\sqrt[n]{\cos \alpha} - 1}{\frac{1}{n}} + \sin^2 \alpha \frac{\sqrt[n]{\sin \alpha} - 1}{\frac{1}{n}}$

$$\rightarrow \cos^2 \alpha \ln \cos \alpha + \sin^2 \alpha \ln \sin \alpha$$

$$\left(\text{vì } \lim_{n \rightarrow +\infty} n(\sqrt[n]{x} - 1) = \ln x \text{ (với } x > 0) \right)$$

$$\Rightarrow (x_n)^n \rightarrow (\cos \alpha)^{\cos^2 \alpha} (\sin \alpha)^{\sin^2 \alpha}$$

19. Cho dãy số $\{u_n\}$ với:

$$\begin{cases} u_1 \in \mathbb{N} \\ u_{n+1} = \frac{1}{2} \ln(1 + u_n^2) - 1999, n \geq 1 \end{cases}$$

Chứng minh rằng dãy $\{u_n\}$ hội tụ

Giải

Ta có $f(x) = \frac{1}{2} \ln(1 + x^2) - 1999$ là hàm số khả vi trên \mathbb{R} và $f'(x)$

$$= \frac{x}{1 + x^2} \in \left[-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right] \quad (\forall x \in \mathbb{R})$$

Mặt khác, đặt:

$$\begin{aligned} g(x) &= x + 1999 - \frac{1}{2} \ln(1 + x^2) \\ &= x - f(x) \end{aligned}$$

thì g cũng khả thi trên \mathbb{R} và

$$g'(x) = 1 - \frac{x}{1 + x^2} > 0 \quad (\forall x \in \mathbb{R})$$

$$\text{Hơn nữa: } g(0) \cdot g(-1999) = -\frac{1999}{2} \ln(1 + 199^2) < 0$$

Từ đó suy ra tồn tại $L \in (-1999, 0)$ sao cho:

$$g(L) = 0 \Leftrightarrow f(L) = L$$

Áp dụng định lý Lagrange, ta có $c \in \mathbb{R}$ sao cho:

$$|u_{n+1} - L| = |f(u_n) - f(L)| = |f'(c)| \cdot |u_n - L| \leq \frac{1}{2} |u_n - L|$$

Từ đó ta được:

$$|u_n - L| \leq \left(\frac{1}{2}\right)^{n-1} |u_1 - L|, \quad \forall n \in \mathbb{N}$$

$$\Rightarrow \lim_{n \rightarrow +\infty} u_n = L$$

20

Cho $\begin{cases} n \in \mathbb{N} \\ n \geq 3 \end{cases}$

Hãy xác định giá trị lớn nhất của G và giá trị nhỏ nhất của k sao cho n số dương trên có a_1, a_2, \dots, a_n thì bất đẳng thức sau đây luôn luôn đúng:

$$k < \frac{a_1}{a_1 + a_2} + \frac{a_n}{a_2 + a_3} + \dots + \frac{a_n}{a_n + a_1} < G$$

Giải

Đặt: $S = \sum_{i=1}^n a_i$

$$T = T(a_1, a_2, \dots, a_n) = \sum_{i=1}^n \frac{a_i}{a_i + a_{i+1}}$$

(Trong đó: $a_{n+1} = a_1$)

Ta có: $T > \sum_{i=1}^n \frac{a_i}{S} = 1$

$$\Rightarrow k \geq 1.$$

Mặt khác:

$$\begin{aligned} n - T &= \frac{a_2}{a_1 + a_2} + \frac{a_3}{a_2 + a_3} + \dots + \frac{a_n}{a_{n-1} + a_n} + \frac{a_1}{a_n + a_1} \\ &= T(a_n, a_{n-1}, \dots, a_1) > 1 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow T < n - 1$$

$$G \leq n - 1$$

Với $x > 0$, ta có:

$$\begin{aligned} T(1, x, \dots, x^{n-1}) &= \frac{1}{1+x} + \frac{x}{x+x^2} + \dots + \frac{x^{n-1}}{x^{n-1}+1} \\ &= \frac{n-1}{1+x} + \frac{x^{n-1}}{1+x^{n-1}} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow 0} T(1, x, \dots, x^{n-1}) = n-1 \\ \lim_{x \rightarrow +\infty} T(1, x, \dots, x^{n-1}) = 1 \end{cases}$$

Như vậy: $\text{Max } G = n - 1, \text{Min } K = 1$